

روت

روٹ کیتاب معرفی کون

روٹ ماجرا، داوران دورہ میان ایتفاق دکفته کی تا عیسی مسیح بدونیا آمون ویشتر هیزار سال بمأنسته بو. روت ایتا زن بو موآب شین کی ایتا اسرائیلی مرداک آمرأ عروسی کونه. وختی اون مرد میره، روت خو مرد مار و اسرائیل خودای وفادار مأنه. بآزین خو ایتا مرد فامیلان آمرأ عروسی کونه و اطویی بو کی داوود، بنی اسرائیل پادشا، اون نسل جا ایسه. عیسی مسیح، داوود نسل جا بدونیا بأمو، پس روت آ ایتخار پیدا کونه کی اون نام عیسی شجره نامچه دورون بأمو. روت ایتا ایتخار دیگرم داره و اون انه کی جزو دوتا زنکانی ایسه کی ایتا کیتاب جه مجموعه کیتاب موقدس به اوشان نام ثبت بپوسته و نقش اصلی او کیتاب خودشان داریدی.

داوران کیتاب، عهد عتیق میان بینویشته بپوسته کی هر وخت قوم بنی اسرائیل جه خودا رو واگردانه ییدی دوچار بلا بپوستیدی.

آ کیتاب جا یاد گیریم کی اگه ایتا غیر اسرائیلی یم خودای ایمان باوره، خودا اون برکت دهه و خو قوم میان قوبیل کونه.

کیتاب فهرست

- ۱- نَعومی سیه بختی (۱:۱ تا ۵)
- ۲- نَعومی و روت شار بیت لجم واگردید (۱:۶ تا ۲۲)
- ۳- روت و بوغر مزرعه دورون همدیگر مولاقات کونیدی (باب ۲)
- ۴- روت، بوغر جا خواستگاری کونه (باب ۳)
- ۵- روت و بوغر عروسی و خوشحال بوستن نَعومی (۱:۴ تا ۱۲)
- ۶- داوود پادشا شجره نامچه (۴:۱۳ تا ۲۲)

نَعومی وئوه بوستن

I قدیم زمات، وختی اسرائیل سرزمین میان، رهبرانی کی اوشان «داوران»* دوخادیدی، حکومت کودیدی، قحطی بأمو و هن واسی ایتا مردای جه بیت لجم شار کی یوهودا اوستان میان نهه بو، خو زن و دوتا زاکان آمرأ کوچ بوکوده، بوشو موآب سرزمین دورون کی اویه غریبه مانستن ایتا مدت زندگی بوکونه.^۲ او مرد نام «الیملک» بو، اون زناگ نام «نَعومی» و اون پسران نام «محلون» و «کیلون». اشان جه افراته خاندان بید کی یوهودا بیت لجم شار دورون زندگی کودید کی

* ۱:۱ «داوران» کسانی بید کی خودا، قوم اسرائیل ببخشه بو تا اوشان جه حمله دوشمنان حمایت بوکونه.

کوچ بوکودید بوشویدی موآب سرزیمین میاں و اویہ پئسہیدی. ³ هویه الیملک، نعو می مردای، بمرده و اون زناى خو دوتا پسران امرأ تنها بمأنسته. ⁴ محلون و کلیون، دوتا موآبی دختران امرأ کی اوشان نام «عریه» و «روت» بید، عروسی بوکودیدی. حدود ده سال اویہ زندگی کودیدی ⁵ کی محلون و کلیون بمریدی و نعو می بی مرد و خو پسران بمأنسته.

روت وفاداری

⁶ نعو می خو عروسان امرأ ویریشه کی موآب سرزیمین جا واکردید، چونکی موآب دورون بیشتاوسته بو کی خوداوند خو قوم کومک بوکوده و اوشان روزی فاذه. ⁷ اون خو دوتا عروسان امرأ جه او جاجیگا کی اویہ زندگی کودید، را دکفته کی واکرده یهودا سرزیمین ⁸ ولی نعو می خو عروسان بوگفته: «واگردید بیشید شیمی ماژ خانه. دوعا کونم هوطو کی مر و شیمی مرداکان کی بمریدی موحبت بوکودیدی، خوداوندم شمر موحبت بوکونه ⁹ و رحمت بوکونه کی هر کودام شومان ایتا مرد دیگر امرأ دوواره عروسی بوکونید و اون خانه میاں آرامش بیافید.» بازین نعو می اوشان آخری وار ماچی بده. عریه و روت زارزار گریه بوکودیدی ¹⁰ و بوگفتید: «نه، امانم تی امرأ واکردیم تا بیشیم تی قوم ورجا.» ¹¹ ولی نعو می بوگفته: «می جان زاکان، واکردید بیشید بخانه. چره خاییدی می امرأ بایید؟ مگه من تانم دوواره مرد بم و پسرانی بدونیا باورم تا پيله بید، شیمی امرأ عروسی بوکونید؟ ¹² نه می جان دختران، واکردید بیشید بخانه. من دوواره مرد بوست ره خیلی پیرم. حتی اگه اومید داشتیم کی ایمشب عروسی کونم و پسرانی بم بدونیا آورمه، ¹³ تانیدی تا او زاکان پيله بید رافا پشید و عروسی نوکونید؟ نه جان زاکان! می زرخ شیمی تلخی جا ویشتره، چونکی خوداوند، خو روی می جا واکردانه.» ¹⁴ اوشان ایوار ده ایجگره زنان گریه بوکودیدی و عریه خو مرد ماژ ماچی بده، خوداحافظی بوکوده ولی روت اون بچسبسته.

¹⁵ نعو می روت بوگفته: «بیدین، تی مرد برارزن واکردستن دره بشه خو قوم و خو خودایان ورجا. تو نم اون امرأ واکرد، بوشو!» ¹⁶ ولی روت بوگفته: «مر وادار نوکون تی جا سیوا بیم واکردم. تو هر جا بیشی منم تی امرأ ایم. هر جا تو پشی، منم اویہ ایسم. تی قوم می قوم، تی خودا می خودا به. ¹⁷ تو هر جا بیمیری، منم هویه میرم کی هویه دفن بم. خوداوند مر نبخشه اگه جغیر مردن تی جا سیوا بیم!» ¹⁸ وختی نعو می دینه اون عروس روت خو حرف سر ایسه کی اون امرأ واکرده، ده گبی نزه.

نعومی و روت واکردستن بیت لجم شاز دورون

¹⁹ پس نعو می و روت را دکفتیدی تا فارسه ییدی بیت لجم. وختی اویہ فارسه ییدی، تو ماژ مردوم اوشان امون و آسی ذوق بوکودید و زناکان کس کس و اؤرسه ییدی: «ا زناى واقعاً نعو می ایسه؟» ²⁰ نعو می اوشان بوگفته: «ده مر نعو می» دونخاند! مر دوخاند (مارا)* چونکی قادز مطلق مر زندگی تلخی فاذه. ²¹ دس پور می شاز جا بوشوم ولی خوداوند مر دس خالی واکردانه. چره مر نعو می (نعومی) دوخاندیدی؟ چونکی خوداوند، قادز مطلق، مر خوار و خفیف کوده و مر بلا دورون تاوده.»

* ۲۰:۱ نعو می به زوان عبری بنی «خرم و خوشحال».

* ۲۰:۱ عبری زوانان «مارا» کسانى گفتیدی کی اوشان زندگی تلخ و غمناک بو.

22 آطویی بو کی نَعومی خو عروس روت موآبی امرأ موآب سرزیمین جا وَاگردستیدی. جو وَاوَن زَمَات تازه شروع ببوسته بو کی اوشان فارسه ییدی بیت لِحِم.

روت بوَعزَ امرأ مولات کونه

2 نَعومی ایتا فامیل داشتی، بوَعز نام، اِلِیلِک دودمان جا کی مال و منال زیادی داشتی. 2 ایتا روز روت کی موآب شین بو، نَعومی بوگفته: «مَر ایجازه بدن بشم مزرعه دورون و هرتا کی مَر لطف داره، اون دونبالسر را دکم تا جویانی کی به جا بمانسته اوجینم.» نَعومی بوگفته: «بوشو می جان دختر!»

3 پس روت بوشو کشتراژ دورون تا کارگران دونبالسر جو اوجینه. دس بر قضا، او تیکه زیمین بوَعز شین بو کی اِلِیلِک فامیل جا بو. 4 چن ساعت بوگودشته بو کی بوَعز، بیت لِحِم جا فارسه، خو خرمن چینان سلام بده و بوگفته: «خوداوند شمر بداره!» اوشانم جواب بده ییدی: «خوداوند تر برکت بده!» 5 بوَعز خو سرکارگر و اُورسه: «او دختر کویتا خانواده جا ایسه؟» 6 سرکارگر جواب بده: «اون هو موآبی دختر ایسه کی نَعومی امرأ جه سرزیمین موآب وَاگردسته. 7 اون می جا ایجازه بخواسته و بوگفته: (تاُم اوشانی کی محصول وون دریدی دونبال را دکم و هر چی کی خوشه بجا مانه، مره اوجینم؟) او دختر صُب زود بامو، تا هسا کار کودن دره و فقط ایچه سایبان جیر ایستراحت بوکوده.»

8 بوَعز روت دوخاده و بوگفته: «دختر جان، گوش بدن چی گفتن درم. خوشه چینی و اسی، ایتا دیگر کشتراژ سر نوشو. جه آیه نوا شوئون و دیگر زناکان میان کی کار کودن دریدی، بش. 9 تی چومان او کشتزاری بیدینه کی اون جوی وَاویندی و اوشان دونبالسر بوشو. من کارگران تی سفارش بوکودم کی تر کار ندأرید. هر وخت تشنه ببوستی، بوشو خومان ورجا و جه آبی کی جوانان فاکشه ییدی، بوخور.»

10 روت خوره تاوذه اون پا جیر و سوجه کونان بوگفته: «چره مَر کی ایتا غریبه ایسم موجب کونی؟» 11 بوَعز بوگفته: «من بیشناوستم جه وختی کی تی مرد بمرده تی مرد ماژره چی کاران خبی انجام بدی، تی پَر و مار و تی سرزیمین ترک کودی، بامویی ایتا قوم ورجا کی اوشان نشناختی. 12 خوداوند، تر تی کاران و اسی عوض فاده. خوداوند، خودای اسرائیل ورجا کی بامویی تا اون بال و پز جیر پناه باوری، تر ایتا پور پاداش فاده.» 13 روت وَاگردسته بوگفته: «آقا جان، اومید دارم کی هطو می امرأ مهربان بمانی. تی موجب گبان مره دیلگرمی ایسه. البته دانم کی تی کنیزان مانستن نییم.»

14 خوراک خوردن دیبید کی بوَعز روت دوخاده بوگفته: «بیأ سفره سر ایتا لقمه نان اوسان، سرکه امرأ بوخور.» روت کارگران ورجا بینشته و بوَعز اون ایچه و اویشته دانه فاده. اون بوخورده و ستر بوسته، ایچه یم زیاد باورده. 15 بازین روت ویریشه کی خوشه چینی بوکونه. بوَعز خو کارگران دستور بده: «ولید اون هر جا خایه، خوره خوشه اوسانه، حتی جایی کی خوشه یان دسته بوکودید. اون شرمند نوکونید. 16 هطویم شومان ایچه خوشه او موشته یان جا، اون ره بیرون فاکشید و زیمین سر فوکونید تا بتانه جم کونه و اون ره توندی نوکونید.» 17 پس تا غروب دم روت کشتراژ دورون جو اوچه. سرآخر هر چی جو کی اوچه بو، بوکوبسته کی ایتا پيله زییل ببوسته، 18 کی اون

اوساده خو امرأ بأورده شار. اون مرڈ مار بیده کی اون چقدر جو اوچه و خو غذايم سر بوستن پسی هرچی کی بجا بمأنسته بو بأورده خو مرڈ مار فآده.

¹⁹ نَعومی اونْ جاْ وأورسه: «ایمروز خوشهچینی وأسی کویه بوشو بی؟ کویه کار بوکودی؟ خودا کسی کی تر لطف بوکوده برکت بده.» پس روت خو مرڈ مار جواب بده کی کویه کار بوکوده و مزرعه کی شین ایسه. اونْ بوگفته: «ایمروز اویه کی کار بوکودم بوغزْ زیمین بو.» ²⁰ نَعومی خو عروسْ بوگفته: «خوداوندی کی همیشه زندهیان و موردهیان رحمت کونه، اونْ برکت بده. اون می فامیلانْ نزدیک و اُمی فامیلانْ وکیل وصی* ایسه.» ²¹ روت موآبی ایضافه بوکوده: «مهمتر اونه کی بوغزْ مَر بوگفته: (می کارگرانْ امرأ پَس تا اُمی درو کودن تومامْ به.)» ²² نَعومی خو عروسْ بوگفته: «خُب می جانْ دختر کی تو بوغزْ کنیزانْ امرأ پَسی، چونکی اطویی ده هیکس نتانه دیگر مزرعه سر تر آزار و اذیت بوکونه.»

²³ اطویی روت تا زمآتی کی گندوم و جو درو کودن تومامْ بوسته، بوغزْ کنیزانْ امرأ پَسه تا خوشهچینی بوکونه و خو مرڈ مار ورجاْ زندگی کودی.

روت و بوغزْ خرمنگاه میان

3 ایتا روز روتْ مرڈ مار، نَعومی اونْ بوگفته: «جانْ دختر، من ده وَا تر سرپناه بیافم تا تی زندگی سر و سامان بیگیره.» ² بیدین، تو دانی بوغزْ کی تو اونْ کنیزانْ امرأ ایسه بی اُمی فامیله. غروب دم اون خرمنگاه سر جوئ باد دهه. ³ ویریز تر بوشور، عطر بزن، تی خوروم لیاسانْ دوکون، بوشو خرمنگاه میان ولی بوغزْ تا خو غذای بوخوره، ونالْ تر بیدینه. ⁴ وختی خوفتن دره، اونْ جاجیگائْ فندر. بوشو اویه اونْ پا جاْ ردای اوسان. هویه اونْ پا ورجاْ درازْ کش تا اون بفامه کی اونْ حمایت خایی. اون تر گه ده چی وَا بوکونی.» ⁵ روت جواب بده: «هر چی بوگفتی انجام دهم.»

⁶ پس روت بوشو خرمنگاه و هر چی کی اونْ مرڈ مار دستور بده بو، انجام بده. ⁷ وختی بوغزْ خو غذای بوخورده سر حالْ بوسته، بوشو خرمْ کنار بوخوسه. بعد آنکی بوغزْ بوخوفته، روت آرام بوشو اونْ ردای اونْ پا جاْ اوساده، هویه اونْ پا کنار بوخوفته. ⁸ نصف شب بوغزْ خوابْ جاْ پیرسته و اگر دسته تعجبْ مره بیده کی ایتا زنای اونْ پا کنار خوفته. ⁹ وَاورسه: «تو کیسی؟» روت بوگفته: «تی کنیز روت ایسم. تی ردا کنار مَر جا بدن*، چونکی تو اُمی فامیلانْ وکیل وصی ایسی.»

¹⁰ بوغزْ بوگفته: «خوداوند تر برکت بده، دختر جان. تو تی آخری وفاداری اُمی خانواده وأسی خیلی خُب نشان بدیی، چونکی جوانْ مرداگانْ دونبال، چی فقیر، چی ثروتمند، رأ دتکتفتی. ¹¹ هساْ دختر جان ده نوا ترستن. هر چی بیگی تره انجام دهم. تومامْ مردومْ شار بفامستیدی کی تو زنْ خبی ایسی. ¹² هساْ دوروسته کی من تی وکیلْ وصی ام ولی وکیلْ وصی اُمی دیگری ایسه کی می جا، تر نزدیکتره. ¹³ ایمشب هیه پَس. فردا صُب اگه اون حاضر بیه تی وکیلْ وصی بیه، خُب، ولی اگه او کار نوکوده، به خوداوندی کی حی و حاضر، من تره آکارْ کوم. تانی هیه تا صُب بوخوسی.»

¹⁴ بازین روت اونْ پا پهلو بوخوفته. صُب تاریکی میان قبلْ آنکی کسی قابلْ تشخیص بیه، ویریشته بوغزْ اونْ بوگفته: «ونالْ هیکس بفامه ایتا زن بامو خرمنگاه میان!» ¹⁵ و ایضافه کوده: «تی

* ۲۰:۲ «وکیلْ وصی» عبری کلمه جا ترجمه بپوسته کی نزدیکترین فامیلْ گفتیدی کی وَاسی خو فامیلانْ جا حمایت بوکونه. * ۹:۳ او زمان او کار ایتا نیشانه درخوآست عروسی کودن بو

شالْ بَاور، وَاكُون!» روت اَوْنْ بَاورده وَاكوده. بوَعَزْ شیشْ تَا پیمانَه جو اوسأده، دوکوده شالْ دورون و اَوْنْ کول بَنَه و روت بوشو شالْ دورون.

¹⁶ وختی فآرسه خو مردْ مارْ خانه، نَعومی وَاورسه: «جانْ دُختر، چی ببوسته؟» روت هر چی کی بوَعَزْ اَوْنْ ره انجام بَدَه بو تعریف بوکوده ¹⁷ و ایضافه بوکوده: «اَوْنْ اَشیشْ تَا پیمانَه جوئِ مَرْ فَاذَه و بوگفته: (دس خالی تی مردْ مارْ ورجأ وَاَنگردد.)» ¹⁸ نَعومی بوگفته: «جانْ دُختر، هسأ دِه رافا پَنَس کی بفأمی چی پیش اَمون دره، چونکی ایمرز بوَعَزْ تَا اَکارْ تومامْ نوکونه، آرام نیگیره.»

بوَعَزْ عروسی روتْ اَمَر

4 بَازین بوَعَزْ بوشو شالْ دروازه کی اویه مردوم جَم بوسْتیدی و اویه بینیشته، بیده هو فامیلْ وکیل وصی کی اَوْنْ جاْ گَب بزه بو، اَمون دره. اَوْنْ دوخأده و بوگفته: «رَفَق، بیا آیه می ورجأ بینیش.» اَوْنْ بامو و بینیشته. ² بوَعَزْ ده تَا شالْ ریش سیفیدانْ بخوآسته کی بایید اوشانْ ورجأ بینیشینید. اوشانم بامویدی اویه بینیشتیدی.

³ بوَعَزْ، او فامیلْ وکیل وصی بوگفته: «نَعومی کی موآبْ سرزیمینْ جاْ وَاگردسته، ملکی کی اَمی بمرده برأر الیملکْ شین بو، خایه بوفروشه. ⁴ من فیکر بوکودم تَر اَماجرا جاْ وَاخبرْ کونم و اَ مردومی کی آیه نیشته ییدی و می قومْ ریش سیفیدانْ ورجأ، تَر پیشنهاده بدم کی تو اَوْنْ وکیلْ وصی بیبی و اَوْنْ زیمینْ بیهینی. ولی اگه اَوْنْ نخوآستی، مَر بوگو تا بدانم، چونکی جغیرْ تو هیکس نیسه. اگه تو نیهینی، منم کی حق دارم او زیمینْ بیهینم.» اَوْنْ جواب بَدَه: «من اَوْنْ وکیلْ وصی بم و او زیمینْ هینم.»

⁵ بوَعَزْ بوگفته: «بدانْ روزی کی زیمینْ، نَعومی و روتْ موآبی جاْ بیهینی، او وئوه هم تی زن به و تو وَا اَوْنْ مردْ نامْ، اَوْنْ مال و منالْ اَمَر، زنده بداری.» ⁶ اَوْنْ وَاگردسته بوگفته: «پس من نتانم او زیمینْ مَره بیهینم، چونکی نخایم می مال و منال به خطر دکفه. می حق تَر وَاگذارْ کونم کی تو او زیمینْ بیهینی. من توانْ اَکارْ نارم.»

⁷ قدیمْ زَمَاتْ ایسرائیلْ سرزیمینْ میانْ رسم بو کی وختی خوآستیدی خوشانْ خریدْ ملکْ حقْ ایتا دیگر کَسْ وَاگذارْ بوکونید، خوشانْ چموشْ پا جاْ بیرون آوردیدی، فَاذَه ییدی او رَفیقْ. اَکارْ ایسرائیلی یانْ میانْ نیشانْ دبی کی معامله انجام ببوسته.

⁸ پس او وکیلْ وصی بوَعَزْ بوگفته: «تو تره او زیمینْ بیهین.» بَازین خو چموشْ بیرون بَاورده. ⁹ بوَعَزْ ریش سیفیدانْ و تومامْ مردومی کی اویه جَم بوسْته بید اعلام بوکوده: «ایمرز شاهد بیید کی من تومامْ الیملکْ، کیلون و مَحْلونْ املاکْ نَعومی جاْ بیهم. ¹⁰ اَطوبی روتْ موآبی، کی مَحْلونْ وئوه بو، می زن ببوسته تا دارایی اَوْنْ مرد کی بمرده، حفظْ به و اَوْنْ نام، اَوْنْ فامیلانْ ورجأ و اَوْنْ شالْ میانْ نابودْ نه. ایمرز شومان می شاهد ایسید.»

¹¹ تومامْ مردومانْ و ریش سیفیدانی کی شالْ دروازه میانْ ایسه بید، بوگفتیدی: «اَمانْ شاهدیم. بیه کی خوداوند اَزنَاکْ کی تی خانه دورون اَمون دره، راحیل و لیه* مَانَسْتَن پاداش فَاذَه، کی هر دوتانْ یعقوبْ ره ایتا عالمه زای بَاوردیدی. اِفراته دورون خوشبخت و بیتْ لِحْمْ میانْ نام و نیشانْ بداری ¹² و زَاکُنْی کی خوداوند جَه اَ جوانْ زَنای تَر بخشه، فِرِصْ خاندانْ مَانَسْتَن بیبید، کی تامار و یوهودا زای بو.»

* ۱۱:۴ راحیل و لیه، لابانْ دُخترانْ بید کی ایسحاقْ زای، یعقوبْ اَمَر ایزدواج بوکودید.

داوود پادشا شجره نامچه

¹³ اَطوَيي بوعز روت امرأ عروسی بوکوده و خوداوند روت قوت باروری ببخشه و اون، ایتا پسر بدونیا باورده. ¹⁴ بیت لِحْم شأ زناگان نَعومی بوگفتیدی: «خوداوند سپاس گیمی کی تر ایتا نوه فاده تا بی کس و کار نیبی. بیه کی ا زاک توما ايسرائيل میان نامدار بیه! ¹⁵ ا پسر تی زندگی تاره کونه و تی پیری عصا به، چونکی تی عروس کی تر دوس داره و جه هفتا پسر نیکوتره، اون بدونیا باورده.»

¹⁶ نَعومی او زاک کش گيفته، بته خو سینه سر، اون پرستاری بوکوده و اون دایه ببوسته. ¹⁷ اون همساده زناگان بوگفتیدی: «ایتا پسر نَعومی ره بدونیا بامو.» اوشان اون «عوبید» نام بته ییدی. عوبید یسا پتر و یسا داوود پتر بو.

¹⁸ فِرِصْ خاندان شجره نامچه اَطوَيي بو:

جِصرون، فِرِصْ زای

¹⁹ رام، جِصرون زای

عَمیناداب، رام زای

²⁰ نَحشون، عَمیناداب زای

سَلمون، نَحشون زای

²¹ بوعز، سَلمون زای

عوبید، بوعز زای

²² یسا، عوبید زای

و داوود، یسا زای بو.